

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ

Кафедра кримінального права та процесу

КРИМІНОЛОГІЯ

Навчально-методичний комплекс

Київ – 2011

УДК 343.9
ББК 67.51я73

*Обговорено і схвалено на засіданні
кафедри кримінального права та процесу.
Протокол № 1 від 1 вересня 2011 р.*

Рецензенти:

Гега Петро Терентійович – доцент, кандидат юридичних наук,
Гринчак Володимир Миколайович – кандидат юридичних наук (НАВСУ)

Укладач:

Сміян Леонід Семенович – кандидат юридичних наук
Нікітін Юрій Вікторович – доцент, кандидат юридичних наук

Кримінологія: Навчально-методичний комплекс // Л.С. Сміян, Ю.В. Нікітін. – К.:
Національна академія управління, 2011. – 48 с.

Вивчення кримінології підпорядковано меті формування кваліфікованих спеціалістів, здатних на рівні сучасних вимог держави вести успішну боротьбу із злочинністю. при цьому мається на увазі, що відповідну кримінологічну підготовку зобов'язані мати всі категорії юристів, які здійснюють функцію попередження та боротьби із злочинністю та іншими правопорушеннями.

УДК 343.9
ББК 67.51я73

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН	6
ПРОГРАМА КУРСУ	7
ПЛАНИ ЛЕКЦІЙ	13
ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	16
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	19
ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	20
СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	21
КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗАЛИШКОВИХ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ	23
ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ	25
ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ІСПИТУ	40
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО НАПИСАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ СТУДЕНТАМИ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ	43
ПЕРЕЛІК КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ З КУРСУ «КРИМІНОЛОГІЯ»	45
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ОСНОВНОЇ ТА ДОДАТКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ	47

ВСТУП

Програма включає в себе два комплекси взаємозв'язаних проблем: теорію кримінології і практику запобігання злочинності. У відповідності з профілем навчання у вузах України особлива увага приділяється діяльності правоохоронних органів по запобіганню злочинності.

Вивчення кримінології підпорядковано меті формування кваліфікованих спеціалістів, здатних на рівні сучасних вимог держави вести успішну боротьбу із злочинністю. при цьому мається на увазі, що відповідну кримінологічну підготовку зобов'язані мати всі категорії юристів, які здійснюють функцію попередження та боротьби із злочинністю та іншими правопорушеннями.

Курс охоплює 18 тем і включає різні види занять: лекції, семінари, практичні заняття, та індивідуальну підготовку студентів, підготовку студентів під керівництвом викладача. У процесі вивчення дисципліни студенти готують реферати, здають іспит.

Враховуючи проблемний характер викладання та з метою усунення дублювання, упорядники програми вирішили за можливе виключити окремі теми, що дозволяють поглибити теоретичні та практичні знання, краще засвоїти найбільш важливі науково-теоретичні та практичні положення, що торкаються проблем боротьби із злочинністю.

МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ

Викладення курсу "Кримінологія" переслідує ряд загальних та спеціальних цілей.

До загальних цілей відносяться:

- формування у студентів науково-обґрунтованих уявлень про сучасний стан злочинності в Україні та в світі, про її тенденції і фактори, що її обумовлюють, про особистість злочинця, а також про систему заходів боротьби із злочинністю і окремими її видами;
- розвиток навичок самостійного комплексного аналізу кримінальної ситуації, організації і безпосередньої реалізації заходів профілактики злочинів на локальному рівні (село, селище міського типу, місто без районного поділу, сільський район, район в складі міста).

До спеціальних цілей відносяться:

- формування у студентів теоретично і емпірично обґрунтованих уявлень про організовану і професійну злочинність як про одне з найбільш небезпечних соціально-правових явищ сучасної цивілізації; про факторний комплекс організованої злочинності, а також про спеціальні засоби і методи боротьби з нею;
- відпрацювання навичок та умінь факторного аналізу походження і діяльності злочинних угруповань різних видів і рівнів, визначення та реалізація найбільш ефективних соціальних заходів боротьби з такими угрупованнями.

Досягнення названих цілей забезпечується рішенням таких учбово-наукових завдань:

- забезпечення студентам на лекціях можливості ознайомитись з новітніми науковими та практичними досягненнями у сфері боротьби із злочинністю і окремими її видами;

- створення оптимальних організаційних і методичних умов для самостійного вивчення курсу;
- закріплення на семінарських заняттях знань про злочинність та закономірностях боротьби з нею;
- розвиток на практичних заняттях навичок та умінь комплексного аналізу локальної кримінальної ситуації, прогнозування, та планування боротьби з окремими видами злочинів, у т.ч. організованою злочинністю.

ВИМОГИ ДО ЕКЗАМЕНУ З КУРСУ «КРИМІНОЛОГІЯ»

Основною метою проведення екзамену є визначення рівня теоретичних знань і практичних вмінь студентів з даної дисципліни. До екзамену допускаються студенти за умови відвідання лекційних і практичних занять протягом семестру та успішного проходження поточного та підсумкового контролю. Екзамен проводиться по білетах в усній формі. Білети включають в себе теоретичні питання, які розглядаються і затверджуються кафедрою та доводяться до відома студентів на сесії, що передуює екзаменаційній. Оцінка виставляється на основі оцінок відповідей на теоретичні питання. На екзамені студенти повинні показати вільне володіння головними кримінологічними поняттями, визначеннями, концепціями та нормативними актами у відповідності до робочої програми цього курсу. Важливою вимогою є засвоєння не тільки лекційного матеріалу, змісту підручників та навчальних посібників найновішого видання, але й сучасної зарубіжної літератури по всім темам курсу.

Критерії оцінювання. Оцінка «*відмінно*» ставиться, якщо студент опанував весь навчальний матеріал з курсу, передбачений робочою програмою з курсу. Оцінка «*добре*» ставиться, якщо студент опанував весь навчальний матеріал, передбачений робочою програмою з курсу, але іноді робить незначні помилки, які не порушують структуру і зміст висловлювання, сам помічає і виправляє свої помилки. Оцінка «*задовільно*» ставиться, якщо студент загалом опанував навчальний матеріал курсу за робочою програмою з курсу, але робить помилки, які не помічає і не виправляє.

100-91% правильних відповідей – «відмінно»	79-69% - «задовільно»
90-80% - «добре»	68-1% - «незадовільно»

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назва теми		Кількість годин			
		всього	в тому числі		
			лекції	семінари	самостійна робота
ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА					
1.	Поняття, предмет, метод та система кримінології. Історія розвитку та сучасний стан кримінології	4	2	2	
2.	Поняття злочинності та її основні характеристики	4	2	2	
3.	Причини злочинності	4	2	2	
4.	Особа злочинця в кримінології	4	2		2
5.	Зарубіжні кримінологічні теорії причин злочинності	6	2		4
6.	Організація і методика вивчення злочинності	4	2		2
7.	Загальна характеристика попередження злочинів	4	2	2	
8.	Кримінологічне планування та прогнозування заходів боротьби із злочинністю	6			6
ОСОБЛИВА ЧАСТИНА					
9.	Кримінологічна характеристика та попередження злочинності неповнолітніх	4			4
10.	Кримінологічна характеристика та попередження рецидивної злочинності	4			4
11.	Кримінологічна характеристика та попередження організованої та професійної злочинності	10	2	2	6
12.	Кримінологічна характеристика та попередження злочинів у сфері економіки	8	2		6
13.	Кримінологічна характеристика та попередження насильницьких злочинів	4			4
14.	Попередження негативних соціальних явищ, що впливають на злочинність (пияцтво, наркоманія, проституція, поширення СНІДУ тощо)	6			6
15.	Кримінологічна характеристика та попередження корупційних діянь	4	2		2
16.	Кримінологічна характеристика та попередження злочинів у бюджетній сфері	4			4
17.	Кримінологічна характеристика та попередження злочинів у банківській сфері	4			4
18.	Кримінологічна характеристика та попередження злочинів у зовнішньоекономічній сфері	6			6

ПРОГРАМА КУРСУ

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Тема 1. ПОНЯТТЯ, ПРЕДМЕТ, МЕТОД ТА СИСТЕМА КРИМІНОЛОГІЇ. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ТА СУЧАСНИЙ СТАН КРИМІНОЛОГІЇ

- Поняття кримінології як соціолого-правової науки, її предмет: злочинність, причини та умови, що її обумовлюють, особа злочинця, засоби запобігання злочинності. Завдання та функції кримінології.
- Методологія кримінології. Загальнонаукові методи пізнання (логічний, висування гіпотез, експерименту, експертних оцінок та ін.). Приватно-наукові методи пізнання (соціологічний, математичні, статистичні, педагогічні, психологічні та ін.).
- Місце кримінології і системі наук. Зв'язок кримінології з філософією, соціологією, демографією, психологією, педагогікою, статистикою, наукою управління. Кримінологія та правові науки: взаємозв'язок кримінології з кримінальним, кримінально-процесуальним, кримінально-виконавчим, адміністративним правом. Зв'язок кримінології з іншими юридичними науками та дисциплінами.
- Система кримінології як науки і учбової дисципліни. Загальна та особлива частини кримінології.
- Виникнення вітчизняної кримінології. Кримінологічні дослідження українських, російських та інших вчених на різних етапах розвитку суспільства.
- Кримінологія та кримінологічні дослідження в зарубіжних країнах.

Тема 2. ПОНЯТТЯ ЗЛОЧИННОСТІ ТА ЇЇ ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

- Поняття злочинності. Основні ознаки злочинності: історична обумовленість, мінливість, небезпечність, відносна масовість, іррегулярність, стійкість, самогенетичність. Злочинність як статистична сукупність. Злочинність як соціальне і правове явище.
- Кількість і якісні показники злочинності. Стан, рівень злочинності, загальний і спеціальний коефіцієнти злочинної активності, питома вага окремих видів злочинності. Динаміка злочинності і фактори, що на неї впливають. Структура, види злочинності. Географія злочинності, обставини, які її обумовлюють. Злочинність і злочини, їх взаємозв'язок.
- Поняття латентної злочинності, її види та методи її оцінки.
- Стан і тенденції злочинності на сучасному етапі розвитку суспільства. Професіоналізм, організованість, особлива зухвалість і жорстокість, застосування зброї і технічних засобів, ріст злочинності неповнолітніх, рецидивна, наркобізнес, злочинності у сфері економіки, проти особистого майна громадян, злиття вітчизняної та закордонної злочинності. Соціальні наслідки злочинності.

Тема 3. ПРИЧИНИ ЗЛОЧИННОСТІ

- Поняття причин та умов злочинності в кримінології. Філософське обґрунтування причинного зв'язку. Поняття кримінологічної детермінації. Протиріччя

(суперечності) соціального, економічного, політичного, морального, управлінського характеру, розвитку суспільства, як джерела злочинності.

- Класифікація причин та умов злочинності. Причини та умови, що властиві всій злочинності, окремим її видам, окремому злочину. Об'єктивні і суб'єктивні. зовнішні і внутрішні, головні і другорядні, корінні і некорінні причини та умови злочинності. Недоліки в організації управління економікою, їх криміногенне значення, Недоліки в діяльності правоохоронних органів у боротьбі із злочинністю.
- Тенденції і перспективи злочинності на сучасному етапі розвитку Української державності.

Тема 4. ОСОБА ЗЛОЧИНЦЯ В КРИМІНОЛОГІЇ

- Поняття особи злочинця, обсяг, межі та способи її вивчення у кримінології. Соціологічна та правова характеристика особи злочинця. Особа злочинця та суміжні поняття.
- Основні ознаки кримінологічної характеристики особи злочинця. Соціально-демографічні, кримінально-правові, соціальні ролі й статуси, моральні і психологічні властивості і цінності орієнтації. Сукупності ознак, що утворюють структуру особи злочинця.
- Взаємодія соціального і біологічного в особі злочинця, соціальне середовище. Біологічні зачатки в особі, як матеріальна передумова розвитку її соціальних якостей.
- Типологія і класифікація особи злочинця. Кримінологічна характеристика основних типів особи злочинця. Критерії класифікації злочинців і її значення для кримінологічної профілактики.

Тема 5. ЗАРУБІЖНІ КРИМІНОЛОГІЧНІ ТЕОРІЇ ПРИЧИН ЗЛОЧИННОСТІ

- Роль та значення біологічних та соціальних факторів у генезисі злочинної поведінки.
- Основна характеристика кримінологічних теорій біологічної орієнтації.
- Характеристика соціологічного напруження у кримінології.
- Використання зарубіжних теорій у практиці боротьби зі злочинністю.

Тема 6. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ЗЛОЧИННОСТІ

- Поняття кримінологічного дослідження, його мета, завдання, об'єкти та суб'єкти.
- Кримінологічна інформація: поняття, джерела. Основні вимоги, які пред'являються до неї.
- Збір первинної інформації. Методи її отримання – документальний, опитування (анкетування та інтерв'ювання), експертних оцінок та інші.
- Обробка та аналіз зібраних матеріалів. Методи зведення та групування, узагальнення показників, аналізу, синтезу, індукції та дедукції. Інтерпретація результатів дослідження. Теоретична і практична інтерпретація. Її методи: моделювання та експерименту.

Тема 7. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЗЛОЧИНІВ

- Поняття попередження злочинів. Його види. Принципи кримінологічного попередження: законність, державний контроль, своєчасність, індивідуальність, комплексність, тощо. Цілі, завдання, функції та межі функціонування попереджувальної діяльності.
- Система попередження злочинів. Суб'єкти попереджувальної діяльності. Об'єкти кримінологічного попередження.
- Класифікація загальних та індивідуальних заходів попередження злочинів.
- Форми та методи кримінологічного попередження: бесіда, застереження, офіційне застереження, взяття на профілактичний облік, штраф, адміністративний нагляд, примусове направлення на лікування від алкоголізму та наркоманії, позбавлення прав, притягнення до кримінальної відповідальності.

Тема 8. КРИМІНОЛОГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ЗАХОДІВ БОРОТЬБИ ІЗ ЗЛОЧИННІСТЮ

- Прогнозування як одна із функцій кримінології. Поняття кримінологічного прогнозування та кримінологічного прогнозу. Вид завдання та практичне знання кримінологічного прогнозування. Види кримінологічного прогнозування (довгострокове, середньострокове, поточне).
- Методи кримінологічного прогнозування (екстраполяції, моделювання, експертних оцінок).
- Поняття кримінологічного планування заходів боротьби із злочинністю. Цілі, завдання, види та методи кримінологічного планування. Комплексне планування боротьби із злочинністю.

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

Тема 9. КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЗЛОЧИННОСТІ НЕПОВНОЛІТНІХ

- Поняття злочинності неповнолітніх та молоді, їх кримінологічна характеристика (стан, коефіцієнт, структура, характер, географія). Особливості злочинів, скоєних цією категорією осіб. Групова злочинність неповнолітніх та молоді. Неформальні молодіжні угруповання з антисуспільною спрямованістю. Кримінологічна характеристика особи неповнолітніх злочинців і осіб молодіжного віку. Особливості мотивації злочинів неповнолітніх та молоді. Класифікація неповнолітніх злочинців. Злочинність неповнолітніх осіб з психічними аномаліями.
- Причини і умови злочинності неповнолітніх та молоді. Несприятливі фактори сімейного, навчального та виробничого виховання. Криміногенні фактори побутового оточення та сфери дозвілля. Недоліки діяльності правоохоронних органів по запобіганню злочинності неповнолітніх та молоді.
- Основні напрямки запобігання злочинності неповнолітніх та молоді. Система державних органів, громадських формувань, трудових колективів, що виконують

діяльність по запобіганню злочинності серед неповнолітніх та молоді. Роль правоохоронних органів у запобіганні злочинності неповнолітніх та молоді.

Тема 10. КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ПОПЕРЕДЖЕННЯ РЕЦИДИВНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ

- Кримінологічне поняття рецидиву злочинців і рецидивної злочинності. Види рецидиву (загальний і спеціальний, одноразовий, і багаторазовий, кримінологічний, пенітенціарний та ін.). Основні показники рецидивної злочинності. Стан рівень, структура, характер, динаміка. Особливості рецидиву окремих видів злочинів. Кримінологічна характеристика особи рецидивістів. Соціально-демографічні ознаки і морально-психологічні властивості. Класифікація, спосіб життя і злочинна поведінка злісних рецидивістів.
- Причини та умови рецидивної злочинності. Специфічні обставини, що обумовлюють рецидивну злочинність. Недоліки правоохоронної діяльності та рецидивна злочинність.
- Основні напрямки попередження рецидивної злочинності, роль органів внутрішніх справ та інших суб'єктів у боротьбі з рецидивною злочинністю. Заходи загальної профілактики рецидивної злочинності. Індивідуальна профілактика з особами, які раніше скоювали злочини. Запобіжна роль адміністративного нагляду за особами, які звільнені з місць позбавлення волі. Роль органів внутрішніх справ у запобіганні рецидивної злочинності.

Тема 11. КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ПОПЕРЕДЖЕННЯ ОРГАНІЗОВАНОЇ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ

- Поняття організованої та професійної злочинності. Співвідношення між поняттями "організована злочинність", "злочинна організація", "організована злочинна група". Структура організованої злочинності. Види організованої та професійної злочинності. Ознаки, що характеризують професійну злочинність.
- Кримінологічна характеристика організованої та професійної злочинності (стан, рівень, структура, характер, географія). Особливості особи організаторів та учасників злочинних угруповань.
- Причини та умови організованої та професійної злочинності. Особливості періоду 70-90 років які обумовили зростання організованої та професійної злочинності.
- Основні напрями запобігання організованим та професійній злочинності. Заходи загальної та спеціальної профілактики організованої і професійної злочинності.

Тема 12. КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ ЕКОНОМІКИ

- Поняття і основні показники злочинності у сфері економіки (стан, рівень, структура, динаміка, характер). Кримінологічна характеристика окремих видів цих злочинів, та осіб, що їх скоїли.
- Причини та умови злочинів у сфері економіки. Економічна криза, інфляція, безгосподарність, розрив економічних зв'язків, недоліки документообігу та обліку, контрольно-ревізійної діяльності, дефіцит товарів як обставини, що детермінують злочинність у сфері економічних відносин. Роль матеріального фактору у скоєнні корисних злочинів. Недоліки в діяльності правоохоронних органів у боротьбі з

даною групою злочинів. Основні напрямки запобігання злочинам у сфері економіки. Економічні, організаційно-господарські і управлінські, технічні, організаційно-правові заходи профілактики цих злочинів. Зміст та особливості діяльності органів внутрішніх справ по запобіганню злочинам у сфері економіки.

Тема 13. КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ПОПЕРЕДЖЕННЯ НАСИЛЬНИЦЬКИХ ЗЛОЧИНІВ

- Поняття насильницьких злочинів. Стан, рівень, структура та динаміка насильницьких злочинів і окремих їх видів. Характеристика осіб, які вчиняють такі злочини.
- Причини та умови вчинення насильницьких злочинів. особливості конкретної ситуації, яка сприяє скоєнню насильницьких злочинів. Зв'язок цього виду злочинів з сімейно-побутовими конфліктами. Насильство в сім'ї.
- Основні напрямки попередження насильницьких злочинів. Особливості загальносоціальної та спеціально кримінологічної профілактики таких злочинів. Зміст та особливості профілактичної діяльності у сфері сімейно-побутових відносин та дозвілля. Роль правоохоронних органів у попередженні насильницьких злочинів.

Тема 14. ПОПЕРЕДЖЕННЯ НЕГАТИВНИХ СОЦІАЛЬНИХ ЯВИЩ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ЗЛОЧИННІСТЬ (ПИЯЦТВО, НАРКОМАНІЯ, ПРОСТИТУЦІЯ, ПОШИРЕННЯ СНІДУ ТОЩО.)

- Проблема пияцтва, алкоголізму, наркоманії, проституції та СНІДу на сучасному етапі розвитку держави і їх кримінологічна характеристика.
- Причини і умови, що детермінують пияцтво, алкоголізм, наркоманію, проституцію та СНІД.
- Основні напрямки попередження "фонових явищ", пов'язаних із злочинністю. Зміст і особливості діяльності органів внутрішніх справ по запобіганню "фоновим явищам".

Тема 15. КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ПОПЕРЕДЖЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ ДІЯНЬ

- Поняття корупційних діянь та їх кримінологічна характеристика. Соціальні передумови корупції. Причини та умови корупційних діянь. Запобіжний вплив на соціальні передумови корупції.
- Попередження корупційних діянь: політичні, економічні, правові, організаційно-управлінські та соціально-психологічні заходи. Діяльність державних органів щодо виявлення фактів корупційних діянь та притягнення винних осіб до відповідальності.
- Міжнародний досвід боротьби з корупцією.

Тема 16. КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЗЛОЧИНІВ У БЮДЖЕТНІЙ СФЕРІ

- Загальна характеристика злочинів у бюджетній сфері. Розміри та масштаб злочинних посягань.

- Суб'єкти злочину.
- Причини та умови скоєння злочинів та правопорушень у бюджетній сфері у тому числі недоліки нормативно-правового регулювання діяльності контрольних органів. Організаційно-правова, економічні та інші заходи попередження правопорушень в цій сфері.

Тема 17. КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЗЛОЧИНІВ У БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ.

- Загальна характеристика злочинів у банківській сфері. Основні причини та умови скоєння злочинів.
- Проблема контролю за відмиванням брудних грошей. Зарубіжний досвід боротьби зі злочинністю у сфері кредитно-фінансових відносин. Директиви Ради Європейських співтовариств (від 10 червня 1991 р. і інші). "Про запобігання використанню фінансової системи для відмивання грошей", а також конвенції. "Про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом". Створення організаційно-правових та інших передумов мінімізації криміногенних процесів у кредитно-фінансовій сфері.

Тема 18. КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЗЛОЧИНІВ У ЗОВНІШНЬО-ЕКОНОМІЧНІЙ СФЕРІ

- Кримінологічна характеристика злочинів у зовнішньоекономічній сфері.
- Основні причини та умови скоєння злочинів.
- Проблема повернення в Україну валютних цінностей, що незаконно знаходяться за її межами.
- Основні напрямки попередження злочинів у цій сфері діяльності.
- Ліцензування, квотування, декларування валютних цінностей тощо.

ПЛАНИ ЛЕКЦІЙ

Тема 1. ПОНЯТТЯ, ПРЕДМЕТ ТА СИСТЕМА КРИМІНОЛОГІЇ

1. Поняття, предмет, завдання та функції кримінології.
2. Метод та методологія кримінології.
3. Місце кримінології в системі правових і неправових наук.
4. Система кримінології як науки і учбової дисципліни.
5. Історія розвитку та сучасний стан кримінології

Рекомендована література

Основна: [1, Р.2; 5, Р.1; 6, с.12-34, 75-89]

Додаткова: [5, с.9-30]

Тема 2. ПОНЯТТЯ ЗЛОЧИННОСТІ ТА ЇЇ ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

1. Поняття та основні ознаки злочинності.
2. Кількісні та якісні показники злочинності.
3. Поняття та види латентної злочинності.
4. Стан і тенденції злочинності на сучасному етапі розвитку суспільства.

Рекомендована література

Основна: [2, ст.2,11,12; 5, Р.2; 7, с.35-39]

Додаткова: [4, с.71-122]

Тема 3. ПРИЧИНИ ЗЛОЧИННОСТІ

1. Поняття причин та умов злочинності в кримінології.
2. Класифікація причин та умов злочинності.
3. Причини та умови злочинності в Україні.

Рекомендована література

Основна: [5, Р.3; 6, с. 183-233; 7, с.59-71]

Додаткова: [5, с.177-196]

Тема 4. ОСОБА ЗЛОЧИНЦЯ В КРИМІНОЛОГІЇ

1. Поняття особи злочинця.
2. Ознаки кримінологічної характеристики особи злочинця.
3. Соціальне і біологічне в особі злочинця.
4. Класифікація і типологія особи злочинця.

Рекомендована література

Основна: [2, ст.18,19; 5, Р. 5; 7, с.71-81; 6, с. 233-277]

Додаткова: [5, с.124-177]

Тема 5. ЗАРУБІЖНІ КРИМІНОЛОГІЧНІ ТЕОРІЇ

ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ В ПРАКТИЦІ БОРОТЬБИ ЗІ ЗЛОЧИННІСТЮ

1. Основна характеристика кримінологічних теорій антропологічної та біологічної направленості.
2. Основна характеристика соціологічного направлення причин злочинності.
3. Використання зарубіжних теорій в практиці боротьби зі злочинністю на сучасному етапі розвитку суспільства.

Рекомендована література

Основна: [5, Р.4; 6, с.43-51]

Додаткова: [4, с. 397-418, 424-439]

Тема 6. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ЗЛОЧИННОСТІ

1. Поняття кримінологічного дослідження.
2. Кримінологічна інформація: поняття та джерела.
3. Обробка та аналіз матеріалів кримінологічного дослідження.

Рекомендована література

Основна: [5, Р.8; 8, с.46-79]

Додаткова: [4, с.109-274, 308-317]

Тема 7. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЗЛОЧИНІВ

1. Поняття попередження злочинів.
2. Суб'єкти та об'єкти профілактичної діяльності.
3. Нормативна основа попередження злочинів.
4. Класифікація заходів профілактики.

Рекомендована література

Основна: [5, Р.7; 6, с. 318-365; 8, с. 146-167]

Додаткова: [1; 2; 3; 5, с.279-304]

Тема 11. КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА І ПОПЕРЕДЖЕННЯ ОРГАНІЗОВАНОЇ ТА ПРОФЕСІОНАЛЬНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ

1. Поняття організованої та професіональної злочинності.
2. Характеристика організованої та професіональної злочинності.
3. Причини та умови організованої та професіональної злочинності.
4. Попередження організованої та професіональної злочинності.

Рекомендована література

Основна: [3; 5, Р.10, 7, с. 191-207; 8, с. 205-229]

Додаткова: [4, с. 596-619; 5, с.385-415; 8; 9, с. 45]

**Тема 12. КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА
ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ ЕКОНОМІКИ**

1. Поняття та кримінологічна характеристика злочинів у сфері економіки.
2. Причини та умови злочинів у сфері економіки.
3. Попередження злочинів у сфері економіки.

Рекомендована література

Основна: [2; 5, Р.15; 7, с. 239-255]

Додаткова: [4, с. 482-501; 12, с.15]

**Тема 15. КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА КОРУПЦІЙНИХ
ДІЯНЬ ТА ЇХ ПОПЕРЕДЖЕННЯ**

1. Поняття корупційних діянь.
2. Причини та умови розповсюдження корупції.
3. Діяльність державних органів щодо виявлення та попередження корупційних діянь.
4. Міжнародний досвід боротьби з корупцією.

Рекомендована література

Основна: [4; 5, Р.14; 6, с. 180-269]

Додаткова: [4, с.501-515; 5, с.372-385; 10, с.116,229]

ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Загальна і особлива частини "Кримінології" розглядаються на семінарських (практичних) заняттях у відповідності до програми курсу "Кримінологія". Вивчення кожної теми на семінарських заняттях органічно поєднує теорію кримінологічної науки та напрямки боротьби зі злочинністю в Україні. Враховується й зарубіжний досвід боротьби зі злочинністю. Приступаючи до вивчення на семінарських заняттях основних концепцій боротьби зі злочинністю та практики такої боротьби, студенти повинні творчо закріплювати знання лекційного спрямування, поглиблювати їх з урахуванням аналізу практики діяльності правоохоронних органів.

При проведенні семінарських занять обговорюються основні теоретичні питання кожної теми, висвітлюються наукові дискусії, обговорюється практика попередження злочинності, розглядаються успіхи і недоліки боротьби зі злочинністю, реформаторські нововведення тощо. Студент, який пропустив семінарські заняття, зобов'язаний вивчити пропущену тему самостійно і в позанавчальний час здати її викладачу в ході усної співбесіди або шляхом написання відповідального реферату. На семінарські заняття відводиться 26 годин для кожної студентської групи. Семінари проводяться по 17 темам, які вказані в програмі курсу "Кримінологія".

В програмі вказана і рекомендована загальна література щодо всього курсу кримінології.

Тема 1. ПОНЯТТЯ, ПРЕДМЕТ ТА СИСТЕМА КРИМІНОЛОГІЇ

Семінар – 2 години

1. Загальна характеристика предмету кримінології.
2. Методологія науки кримінології.
3. Взаємозв'язок науки кримінології з практикою, з суспільними та юридичними науками.
4. Система курсу кримінології.
5. Сучасний стан розвитку основних напрямів української кримінології.

Темі рефератів:

1. Функції науки кримінології.
2. Співвідношення кримінології та кримінального права.
3. Завдання кримінології та шляхи впровадження наукових рекомендацій в практику боротьби із злочинністю.

Рекомендована література

Основна: [1, Р.2, ст. 21-32, 41-42, 60; 5, Р.1; 6, с. 12-34, 75-89]

Додаткова: [5, с.9-30; 4, с. 6-21]

Практичне заняття

При підготовці до заняття необхідно пам'ятати, що як і всяке соціальне явище, злочинність має кількісні і якісні показники. Серед них необхідно розрізняти стан, коефіцієнт, структуру, питому вагу, характер, динаміку, географію злочинності.

Виконуючи практичне завдання, необхідно відрізняти структуру злочинності від географії злочинності, яка означає розподіл злочинів по географічних регіонах, областях, районах і адміністративних дільницях.

Вправа 1. Розрахуйте коефіцієнт злочинності для районів “А” і “Б” по таких показниках: район “А” - населення 150 тисяч чоловік, скоєно злочинів за рік 5000; район “Б” - населення 250 тис. чоловік, скоєно злочинів за рік 7,5 тисяч.

Тема 2. ПОНЯТТЯ ЗЛОЧИННОСТІ ТА ЇЇ ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Семінар – 2 години

1. Поняття злочинності та її основні види.
2. Кількісні і якісні характеристики злочинності. Співвідношення злочинності і злочину.
3. Поняття латентної злочинності. Обставини, що обумовлюють її існування.
4. Сучасний стан і тенденції злочинності в Україні.

Рекомендована література

Основна: [2, ст. 2, 11, 12; 5, Р.2; 7, с. 35-59; 8, с. 79-88]

Додаткова: [4, с.71-122]

Практичне заняття

При підготовці до заняття необхідно пам'ятати, що як і всяке соціальне явище, злочинність має кількісні і якісні показники. Серед них необхідно розрізняти стан, коефіцієнт, структуру, питому вагу, характер, динаміку, географію злочинності.

Виконуючи практичне завдання, необхідно відрізняти структуру злочинності від географії злочинності, яка означає розподіл злочинів по географічних регіонах, областях, районах і адміністративних ділянках.

Вправа 1. Розрахуйте коефіцієнт злочинності для районів “А” і “Б” по таких показниках: район “А” - населення 150 тисяч чоловік, скоєно злочинів за рік 5000; район “Б” - населення 250 тис. чоловік, скоєно злочинів за рік 7,5 тисяч.

Вправа 2. На території міста мешкає 400 тис. чоловік, в т. ч.: чоловіків 196 тис., жінок - 204 тис., осіб до 14 років - 60 тис., від 14 до 18 років - 70 тис., від 18 до 55 років 258 тис., від 55 і старше - 12 тис.

За рік в місті зареєстровано: навмисних злочинів 10200 і з необережності - 3100. Серед зареєстрованих злочинів: 1050 - насильницьких, 2350 - корисно-насильницьких, 6800 - корисних.

Групою було скоєно 1900 злочинів, приймало участь 670 чоловік, в т. ч. 120 неповнолітніх. В громадських місцях було скоєно 2350 злочинів. Всього за скоєні злочини було заарештовано 4930 чоловік, в т. ч. неповнолітніх 340 чоловік, жінок - 417 чоловік, чоловіків - 4173.

- Визначте:**
1. Стан злочинності у місті.
 2. Загальний і можливі спеціальні коефіцієнти.
 3. Структуру злочинності в місті і питому вагу її окремих видів.
 4. Питому вагу осіб, що приймали участь в скоєнні злочинів.

Вправа 3. З'ясуйте динаміку злочинності в одному із районів Н-ської області, яка наведена в таблиці за останні 5 років:

- абсолютний ріст;
- темп росту;
- темп приросту

Роки	Число зареєстрованих злочинів
2005	2100
2006	2340
2007	1994
2008	2115
2009	2440

Тема 3. ПРИЧИНИ ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ

Вивчається самостійно

1. Поняття причин та умов злочинності в кримінології.
2. Класифікація причин та умов злочинності.
3. Причини та умови злочинності в Україні на сучасному етапі.

Рекомендована література

Основна: [5, Р.3; 6, с. 183-233; 7, с. 59-71]

Додаткова: [5, с.177-199]

Тема 7. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЗЛОЧИННОСТІ

Семінар – 2 години

1. Поняття попередження злочинності.
2. Класифікація попереджувальних заходів.
3. Суб'єкти попередження злочинності.
4. Правова основа кримінологічного попередження.

Рекомендована література

Основна: [5, Р.7; 6, с. 318-365; 8, с. 146-167]

Додаткова: [1; 2; 3; 5, с.279-304; 6, с. 141-142]

Тема 11. КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ПОПЕРЕДЖЕННЯ ОРГАНІЗОВАНОЇ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ

Семінар – 2 години

1. Поняття організованої та професіональної злочинності
2. Кримінологічна характеристика професіональної і організованої злочинності.
3. Причини і умови, що детермінують ці види злочинності.
4. Попередження професійної і організованої злочинності.

Тема реферату:

1. Досвід зарубіжних органів поліції по боротьбі з організованою злочинністю.

Рекомендована література

Основна: [3; 5, Р.10; 7, с. 191-207; 8, с. 205-229]

Додаткова: [5, с.385-415; 8; 9, с. 45]

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Відповідно до навчального плану ВНЗ «Національна академія управління», студенти зобов'язані самостійно опанувати матеріал окремих тем, передбачених програмою курсу «Кримінологія».

Така самостійна робота має на меті навчити студентів самостійного опанування основних теоретичних положень та категорій, що використовуються даною навчальною дисципліною, а також самостійне оволодіння основними сучасними методами наукового дослідження, розвиток самостійного теоретичного, правового мислення та привиття навичок самостійного комплексного аналізу кримінальної ситуації на локальному рівні.

У процесі самостійного вивчення учбового матеріалу студенти зобов'язані використовувати джерела, що запропоновані в загальному списку рекомендованих джерел, а також останні редакції нормативно-правових актів. Формами контролю виконання студентами самостійної роботи є активна участь їх у обговоренні окремих питань на семінарських заняттях, круглих столах, науково-практичних конференціях, а також складання заліку.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

№	Назва теми	Питання до теми	К-сть год.	Рекоменд. літ-ра
1.	Кримінологічна характеристика особи злочинця	1. Кримінологічна характеристика особи злочинця. 2. Зарубіжні теорії причин злочинності. 3. Методика вивчення злочинності.	8	Осн.: [5, Р.5; 6, с.97-170; 7, с. 137-159] Дод.: [4, с. 397-431; 7, с. 116-189]
2.	Кримінологічна характеристика та попередження злочинів у сфері економіки	1. Причини та умови починів у сфері економіки. 2. Основні напрямки запобігання злочинів у сфері економіки.	8	Осн.: [5, Р.15; 7, с.239-255]
3.	Кримінологічна характеристика та попередження насильницьких злочинів.	1. Поняття насильницьких злочинів. 2. Причини та умови вчинення насильницьких злочинів. 3. Особливості загальної та спеціальної кримінологічної профілактики таких злочинів.	4	Осн.: [7, с.255-267] Дод.: [5, с. 415-457]
4.	Кримінологічна характеристика та попередження корупційних діянь	1. Поняття корупційних діянь та їх кримінологічна характеристика. 2. Політичні, економічні, правові організаційно-управлінські та соціально-психологічні заходи попередження корупційних діянь. 3. Міжнародний досвід боротьби з корупцією.	2	Осн.: [4; 5, Р.14; 6, с. 180-269] Дод.: [5, с. 372-385; 10, с. 116- 129]
5.	Кримінологічна характеристика та попередження злочинів у банківській сфері	1. Загальна характеристика злочинів у банківській сфері. 2. Контроль за відмиванням брудних грошей. 3. Зарубіжний досвід боротьби зі злочинністю у сфері кредитно-фінансових відносин.	4	Осн.: [5, Р.20]
6.	Кримінологічна характеристика та попередження злочинів у бюджетній сфері.	1. Причини та умови скоєння злочинів та правопорушень у бюджетній сфері. 2. Організаційно-правові, економічні та інші заходи попередження правопорушень в цій сфері.	4	Осн.: [5, Р.17]
7.	Кримінологічна характеристика та попередження у зовнішньоекономічній сфері.	1. Кримінологічна характеристика злочинів зовнішньоекономічної сфери. 2. Основні напрямки попередження злочинів у цій сфері діяльності.	6	Осн.: [5, Р.19] Дод.: [17, с. 138-162]
8.	Попередження негативних соціальних явищ, що впливають на злочинність (пияцтво, наркоманія, проституція, поширення СНІДу тощо)	1. Причини та умови, що детермінують пияцтво, алкоголізм, наркоманію та СНІД. 2. Зміст і особливості ОВД по запобіганню негативним соціальним явищам.	6	Осн.: [5, Р.13; 7, с. 322-336]
9.	Планування заходів боротьби із злочинністю	1. Планування та прогнозування заходів боротьби із злочинністю.	6	Осн.: [5, Р.9; 7, с. 159-170]

СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Складовими системи поточного контролю знань з дисципліни «Кримінологія» є контроль знань на лекціях, контроль знань на семінарських заняттях, модульний контроль знань.

Модульний контроль знань враховує навчально-тематичний план дисципліни і передбачає написання 2 модульних контрольних робіт. Контролю підлягають знання як результати виконання навчально-тематичного плану, навчальної програми.

Модульному контролю передують контроль знань на семінарських заняттях. Останній включає в себе виявлення та обговорення складних питань тем семінарських занять, написання самостійних робіт. Результати кожного усного і письмового опитування у процесі семінарських занять можуть отримувати оцінку не більше як 5 балів. На самостійні роботи, що виконуються за межами аудиторних занять, виділяється 20 балів. Оцінка результатів модульної контрольної роботи не повинна перевищувати 10 (десять) балів.

Не оцінюються у балах результати контролю знань на лекціях. Цей контроль здійснюється з метою активізації навчальної роботи, виявлення і розкриття актуальних питань, що вимагають від студентів додаткової інформації, додаткових знань, не впливає на кінцеву оцінку результатів поточного контролю.

Кінцева оцінка результатів поточного контролю враховує гри складові:

1. Оцінку результатів виконання самостійних робіт у процесі семінарських занять;
2. Оцінку результатів виконання самостійних робіт за межами аудиторних занять;
3. Оцінку результатів модульних контрольних робіт.

У підсумку загальна оцінка результатів поточного контролю не повинна перевищувати 100 (сто) балів.

Якщо з кінцевою оцінкою особа не погоджується, вона вправі підвищити свій рейтинг шляхом складання заліку.

Оцінювання знань студентів проводиться за національною шкалою та шкалою ECTS таким чином:

Рейтингові бали за шкалою Академії	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення оцінки
90-100	Відмінно	A	Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
82-89	Добре	B	Вище середнього рівня з кількома помилками
75-81		C	Загалом вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок
67-74	Задовільно (зараховано)	D	Непогано, але зі значною кількістю недоліків
60-66		E	Виконання задовольняє мінімальним критеріям
35-59	Незадовільно (не зараховано)	FX	З можливістю повторного складання
1-34		F	З обов'язковим повторним курсом

**Система поточного і підсумкового контролю
з дисципліни «Кримінологія»**

Робота в семестрі – 60-100 балів

Залік – до 40 балів

Всього – 100 балів

№	Вид занять	К-сть занять	Макс.балів	Разом
Робота в семестрі				
Модуль 1				
1.	Семінарські заняття	4	2-5	10-20
2.	Самост. робота	2	5-10	10-20
3.	Контрольна робота	1	10	до 10
Всього за модуль: 30-50 балів				
Модуль 2				
1.	Семінарські заняття	5	2-4	10-20
2.	Самост. робота	2	5-10	10-20
3.	Контрольна робота	1	10	до 10
Всього за модуль: 30-50 балів				
Залік				до 40
Всього				100

Мінімальна сума балів для допуску до заліку – 60.

Додаткова оцінка може бути виставлена за самостійну роботу (результат) наукового характеру – до 20 балів, але за умови, що разом з оцінками за семестр рейтинг не перевищуватиме 100 балів.

КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

для перевірки залишкових знань студентів

з курсу «Кримінологія»

Варіант 1.

1. Поняття кримінології.
2. Рівень злочинності.

Варіант 2.

1. Система кримінології (загальна, особлива частина).
2. Структура злочинності.

Варіант 3.

1. Кримінологія як історична наука.
2. Динаміка злочинності.

Варіант 4.

1. Кримінологія як соціальна наука.
2. Метод екстраполяції.

Варіант 5.

1. Кримінологія як юридична наука.
2. Метод моделювання.

Варіант 6.

1. Завдання кримінологічної науки.
2. Причини статевих злочинів.

Варіант 7.

1. Злочинність.
2. Вибіркові кримінологічні дослідження.

Варіант 8.

1. Латентна злочинність.
2. Загальні суб'єкти профілактики злочинності.

Варіант 9.

1. Віктимологія.
2. Спеціальні суб'єкти профілактики злочинності.

Варіант 10.

1. Кримінологічне прогнозування злочинності.

2. Причини насильницької злочинності.

Варіант 11.

1. Кримінологічне планування боротьби зі злочинністю.
2. Метод конкретно-соціологічного дослідження злочинності.

Варіант 12.

1. Типологічні риси особливості злочинця.
2. Метод експертних оцінок.

Варіант 13.

1. Причини злочинності.
2. Метод статистичних оцінок.

Варіант 14.

1. Поняття попередження злочинності.
2. Умови, що сприяють злочинності.

Варіант 15.

1. Пияцтво і злочинність.
2. Причини злочинності неповнолітніх.

Варіант 16.

1. Поняття корупційних діянь.
2. Кримінологічна характеристика злочинів у зовнішньоекономічній сфері.

Варіант 17.

1. Причини та умови скоєння злочинів у бюджетній сфері.
2. Організаційно-правові та науково-технологічні заходи попередження злочинів у банківській сфері.

Варіант 18.

1. Основні причини та умови скоєння злочинів у банківській сфері.
2. Діяльність державних та правоохоронних органів по виявленню та попередженню корупційних діянь.

Варіант 19.

1. Характеристика соціологічного направлення причин злочинності.
2. Форми взаємодії суб'єктів профілактичної діяльності.

Варіант 20.

1. Кримінологічні теорії біологічної орієнтації.
2. Стан та тенденції злочинності в Україні.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ З КРИМІНОЛОГІЇ

1. Кримінологія – це:
 - а) кримінально-правова наука;
 - б) філософсько-правова наука;
 - в) психологічно-правова наука;
 - г) соціально-правова наука;
 - д) правова наука.
2. Що входить в зміст предмету кримінологія:
 - а) причини і умови злочинності;
 - б) попередження злочинності;
 - в) дослідження злочинності;
 - г) знаряддя вчинення злочину.
3. Кримінологія вивчає питання які:
 - а) тільки входять в її предмет;
 - б) входять в предмет психології;
 - в) не тільки входять в її предмет;
 - г) входять в предмет віктимології.
4. По рівню узагальнення науково-правової інформації кримінологія поділяється на:
 - а) загальну;
 - б) спеціальну;
 - в) не поділяється;
 - г) загальну і особливу частини.
5. У кримінології Ч.Ломброзо є родоначальником:
 - а) біологічного напрямлення;
 - б) соціального напрямлення;
 - в) кримінального напрямлення;
 - г) психологічного напрямлення.
6. Кого вважають засновником соціального напрямлення в кримінології:
 - а) Г.Тару;
 - б) Е. Дюркгейм;
 - в) Р.Гарофалло;
 - г) Є.Сатерленд
7. Зазначте, які методи з перерахованих відносяться до методів кримінальної статистики?
 - а) метод експертних оцінок;
 - б) метод екстраполяції;
 - в) метод моделювання;

г) метод масового спостереження

8. Метод групування в статистиці - це:

- а) розчленовування сукупності досліджуваних явищ на окремі якісні однорідні види;
- б) розчленовування сукупності досліджуваних явищ на окремі кількісні однорідні види;
- в) сукупність досліджуваних явищ;
- г) розчленовування сукупності досліджуваних явищ на окремі кількісні або якісні види.

9. Зазначте, що входить у види групувань:

- а) конкретні;
- б) варіаційні;
- в) внутрішні;
- г) зовнішні.

10. Мета аналітичних групувань:

- а) установлення взаємозалежності досліджуваних явищ;
- б) розчленовування маси явищ на якісно однорідні категорії;
- в) характеристика структури сукупності;
- г) розчленовування маси явищ на кількісні категорії.

11. На які галузі поділяється правова статистика:

- а) кримінально-правові і цивільно-правові галузі;
- б) цивільно-правові й адміністративні галузі;
- в) кримінально-правові, цивільно-правові й адміністративно-правові галузі;
- г) кримінально-правові й адміністративно-правові галузі.

12. Назвіть види статистичного спостереження по факту часу:

- а) суцільні;
- б) поточні;
- в) облікові;
- г) вибіркові.

13. Карткова система формулярів - це система, при якій:

- а) кожна одиниця сукупності й усі її ознаки реєструються на окремій картці;
- б) в одному часопису або формулярі реєструються зведення про декількох одиниць спостереження.

14. До основних задач статистичного вивчення злочинності відносять:

- а) вивчення латентної злочинності;
- б) вивчення злочинності в містах;
- в) вивчення жертви злочинів;
- г) вивчення особи злочинця.

15. Відносні показники статистики - це коефіцієнти злочинності, що:
- а) характеризуються поширеність злочинності серед населення по території, областям, окремим категоріям населення;
 - б) дозволяють визначити який вид злочинів переважає в структурі злочинності;
 - в) характеризують зміни явищ у часі;
 - г) характеризують зміни явищ у часі і просторі.
16. Назвіть ознаку злочинності:
- а) історично стійкий характер;
 - б) соціально-правовий характер;
 - в) індивідуальний характер.
17. Стан злочинності - це:
- а) абсолютне число злочинів, скоєних на визначеній території і за визначений період часу;
 - б) відносне число злочинів, скоєних на визначеній території і за визначений період часу;
 - в) відношення числа злочинів до чисельності осіб, що учинили злочини на визначеній території і за визначений період часу.
18. Питома вага злочинності - це:
- а) співвідношення числа злочинів або числа злочинців до чисельності населення;
 - б) інтенсивність прояву злочинності в досліджуваному середовищі на даній території за визначений час;
 - в) процентне співвідношення числа злочинів до числа осіб, що учинили злочини;
 - г) процентне співвідношення шуканої частини злочинності до її загального показника.
19. Зазначте, що з перерахованого відноситься до кількісних показників злочинності:
- а) стан злочинності;
 - б) структура злочинності;
 - в) характер злочинності;
 - г) рівень злочинності.
20. Структура злочинності - це:
- а) внутрішньо належна їй властивість, що розкриває її будову, окремі складові частини в загальному їхньому числі за визначений період часу на визначеній території;
 - б) зовнішньо належна їй властивість, що розкриває її будову, окремі складові частини в загальному їхньому числі за визначений період часу на визначеній території;
 - в) об'єктивно належна їй властивість, що розкриває її будову, окремі складові частини в загальному їхньому числі за визначений період часу на визначеній території;

г) суб'єктивно належна їй властивість, що розкриває її будову, окремі складові частини в загальному їхньому числі за визначений період часу на визначеній території.

21. Питома вага насильницьких злочинів у структурі злочинності:

- а) найбільша;
- б) відносно невелика;
- в) зовсім мала.

22. В останні роки відбувається:

- а) зменшення насильницьких злочинів;
- б) ріст насильницьких злочинів;
- в) відносно зменшення насильницьких злочинів;
- г) не має зрушень тенденції.

23. Головною кримінологічною характеристикою майнових злочинів є:

- а) поведінковий характер;
- б) ситуаційний характер;
- в) імпульсивний характер;
- г) ситуаційний та імпульсивний характер.

24. Злочини проти індивідуальної власності в структурі всієї злочинності займають:

- а) майже половину злочинів;
- б) незначну долю;
- в) відносно велику долю;
- г) найбільшу долю.

25. Латентна злочинність - це:

- а) сукупність правопорушень, що залишилися не виявлені органами міліції, прокуратури, суду;
- б) сукупність злочинів, не включених при аналізі злочинності в статистичні дані внаслідок відсутності про неї до визначеного моменту офіційних відомостей.

26. Зазначте методи, за допомогою яких можна виявити латентну злочинність:

- а) загальні і конкретні;
- б) загальні і спеціальні;
- в) соціальні і правові;
- г) логічні й історичні.

27. Зазначте, що з перерахованого є видом латентної злочинності:

- а) висока латентна злочинність;
- б) природна;
- в) спеціальна;
- г) конкретна.

28. Латентна злочинність виникає:
- а) мимовільно;
 - б) обумовлена діями правоохоронних органів;
 - в) є породженням обставин пов'язаних із довільним обліком злочинності правоохоронними органами;
 - г) є породженням обставин пов'язаних із позицією жертв і довільного обліку злочинності правоохоронними органами.
29. Особа злочинця – це
- а) особа яка вчинила злочин;
 - б) сукупність соціальних властивостей як та відносин що характеризують особу винною в співвідношенні з іншими умовами та обставинами що впливають на антисуспільну поведінку.
 - в) особа яка відбуває покарання;
 - г) особа яка готується до злочину.
30. Вивчення криміногенної особи має такий аспект:
- а) кримінально-правовий;
 - б) процесуальний;
 - в) кримінально-правовий та процесуальний.
31. Теорія Ломброзо роз'яснює:
- а) злочинну поведінку людини, його біологічні особливості;
 - б) злочинну поведінку людини в суспільстві;
 - в) злочинну поведінку підлітків.
32. Існують такі класифікації злочинців:
- а) демографічна;
 - б) заснована на соціальному положенні;
 - в) враховуюча місце проживання особи злочинця;
 - г) заснована на соціальному положенні, демографічна та враховуюча місце проживання особи злочинця.
33. Показником криміногенної особи є:
- а) поведінка;
 - б) сукупність факторів таких як тяжкість скоєного злочину, обставини його скоєння, поведінка, попередні злочини та ін.
 - в) попередні злочини;
 - г) тяжкість скоєного злочину.
34. Діяльність – це:
- а) певна система дій та поведінки;
 - б) система поведінки особи;
 - в) система дій особи.

35. Потреби – це:
- а) джерело розумової і поведінкової активності людини;
 - б) особливий стан психіки людини;
 - в) активні дії людини за для досягнення результату.
36. Певний злочин – це:
- а) результат взаємодії індивідуальних властивостей особистості й об'єктивної ситуації;
 - б) дія або бездіяльність особи яка вважається злочинцем;
 - в) індивідуальні властивості особи.
37. До елементів психологічного механізму певного вчинку можна віднести:
- а) властивості певної особи які притаманні тільки їй;
 - б) моральні властивості особи серед яких з цим вчинком зв'язані потреби, інтереси, мотиви та цілі;
 - в) психологічні властивості особи.
38. Інтерес – це:
- а) зацікавленість особи;
 - б) прояв людини який виражається його зацікавленістю;
 - в) суб'єктивна причина певного вчинку чи певної смуги поведінки.
39. Що таке віктимологія ?
- а) наука, що вивчає жертву злочину;
 - б) галузь кримінології, яка вивчає потенційного потерпілого від злочинних діянь;
 - в) вчення про жертву злочину;
 - г) окрема тема загальної частини кримінології.
40. Що таке віктимність ?
- а) ситуація, що сприяє вчиненню злочинів;
 - б) процес перетворення людини у "жертву" злочину;
 - в) сукупність причин та умов, за наявності яких особа може стати "жертвою" злочинного діяння;
 - г) підвищена здатність особи в силу певних властивостей, якостей, обставин або етапу стати "жертвою" злочину.
41. Профілактика злочинності – це:
- а) галузь кримінології;
 - б) процес, спрямований на попередження злочинності та усунення причин її існування;
 - в) система знань про злочинність;
 - г) система заходів, спрямованих на попередження злочинності, усунення причин і умов, а також нейтралізацію осіб, які схильні до вчинення злочинів.

42. Дайте визначення фоновим явищам ?

- а) негативні соціальні явища, які впливають на злочинність, її структура, рівень, динаміка, характер;
- б) умови, що сприяють вчиненню злочину;
- в) антигромадська психологія особи;
- г) злочини, адміністративні та дисциплінарні проступки.

43. По обсягу початкової інформації дослідження діляться на:

- а) комплексні і вибіркові;
- б) суцільні і вибіркові;
- в) теоретичні і прикладні;
- г) територіальні і галузеві.

44. Загальними об'єктами кримінологічних досліджень є:

- а) заходи, прийняті державою і суспільними органами по попередженню злочинів;
- б) кількісні і якісні показники злочинності;
- в) виктімологія і суїцид;
- г) сучасний стан кримінології.

45. Репрезентативність інформації - це:

- а) корисність інформації;
- б) оптимальність інформації;
- в) своєчасність інформації;
- г) достовірність інформації.

46. Закриті питання анкети - це:

- б) питання, відповіді на які замикаються в рамках запропонованого набору готових відповідей (так, ні);
- б) питання, відповіді на які даються в довільній формі;
- в) питання, що спрямовані на виявлення обставин, за допомогою яких можна підтвердити або спростувати утримання відповідей;
- г) питання, що дозволяють з'ясувати думку опитуваного про обставини, пов'язані із його інтересами.

47. Зазначте види інтерпретації:

- а) факторна і комплексна;
- б) теоретична і практична;
- в) кореляційна і комплексна;
- г) кореляційна і теоретична.

48. Метод екстраполяції полягає в:

- а) висловленні експертів-спеціалістів в галузі досліджуваних проблем;
- б) включенні в себе досвіду організації боротьби зі злочинністю в минулому, з обліком її дійсного стану і накладення цих даних на майбутній її розвиток;

в) створенні ідеального або матеріального об'єкта, що спроможний заміщати або відбивати досліджуваний об'єкт;

г) упорядкуванні різноманітних графіків, діаграм, таблиць, що дають наочне уявлення про об'єкти дослідження.

49. Зазначте, що відноситься до вимог, що ставляться до робочої гіпотези в кримінологічному дослідженні:

а) оптимальність понять;

б) передбачення;

в) офіційність;

г) повинні бути максимально простими і не суперечить один одному.

50. Кінцевою метою кримінологічного дослідження є:

а) визначення мети програми кримінологічного дослідження;

б) розробка рекомендацій і пропозицій;

в) використання (впровадження) результатів кримінологічного дослідження в соціальній практиці;

г) контроль за результатами впровадження кримінологічного дослідження.

51. Гіпотеза - це:

а) науково-обгрунтована пропозиція, висунута для яких-небудь явищ;

б) передбачення, на основі якого здійснюється прогнозування;

в) умовне пояснення, яке буде використано для подальшого розвитку дослідження;

г) виклад основних задач, методичних передумов.

52. Що з перерахованого входить в ознаки класифікації міських поселень:

а) соціально-демографічна структура;

б) організаційна функція міста;

в) соціально-національні особливості міста;

г) особливості економіко-географічного розташування.

53. Які із злочинів найбільш розповсюджені в містах:

а) господарські злочини;

б) хуліганство;

в) військові злочини;

г) злочини проти порядку управління.

54. При вивченні злочинності найбільше значення одержують такі ознаки:

а) час виникнення і розмір міста;

б) розмір міста і народногосподарські функції, їм виконувані;

в) народногосподарські функції міста.

55. Кримінологічне поняття рецидиву - це:
- а) сукупність передбачених законом суспільно небезпечних діянь, що послідовно чиняться тою самою особою після судимості за попередні злочини;
 - б) множинність (повторність) злочинів;
 - в) вчинення повторного злочину незалежно від того, була дана особа засуджена за попередній злочин або злочини, і чи було воно взагалі притягнуто до відповідальності;
 - г) вчинення злочину, неоднорідного з попереднім, за який особа була засуджена.
56. Загальний рецидив - це:
- а) учинення злочину по необережності;
 - б) злочин, скоєний при наявності судимості за інше діяння, за своїм характером не однорідний з попереднім діянням;
 - в) злочин, скоєний при наявності судимості за інше діяння, за своїм характером однорідне з попереднім діянням.
57. Пенітенціарний рецидив - це:
- а) відбування покарання;
 - б) вчинення злочину особою, яка відбуває покарання у виправно-трудових колоніях;
 - в) учинення трьох і більш різноманітних злочинів;
 - г) злочинна діяльність охоплює як однорідні, так і неоднорідні злочини.
58. Які є види рецидиву:
- а) реальний;
 - б) змішаний;
 - в) спеціальний.
59. Відмінною рисою економічних злочинів є те, що вони відбуваються:
- а) фізичними особами;
 - б) юридичними особами;
 - в) посадовими і матеріально-відповідальними особами;
 - г) службовцями.
60. У сфері кредитно-фінансових відношень займає одне з перших місць по матеріальних наслідках для економіки:
- а) розкрадання;
 - б) спекуляція;
 - в) хабарництво;
 - г) розтрата.
61. Яка з зазначених груп обставин є найбільш криміногенною в економічній сфері:
- а) організаційно-господарські;
 - б) соціально-правові;
 - в) господарсько-правові.

62. Тіньова економіка - це:

- а) економічна діяльність, що відрізняється від зафіксованої у документах;
- б) сукупність неврахованих, нерегламентованих і протиправних видів економічної діяльності;
- в) сукупність протиправних видів діяльності, що чиняться в економічній сфері.

63. Бюджет – це:

- а) план утворення і використання фінансових ресурсів для забезпечення функцій, які здійснюються органами державної влади України, органами влади Автономної Республіки Крим та місцевими Радами народних депутатів;
- б) основний план держави;
- в) план утворення і використання фінансових ресурсів;
- г) план роботи уряду держави.

64. Бюджетна система складається з:

- а) місцевих бюджетів;
- б) республіканського бюджету Автономної Республіки Крим;
- в) Державного бюджету України, республіканського бюджету Автономної Республіки Крим та місцевих бюджетів.
- г) Державного бюджету України.

65. Виконання Державного бюджету організовує:

- а) президент України через Міністерство фінансів України, міністерства, відомства, інші органи державної виконавчої влади, уряду Автономної Республіки Крим, виконавчі органи місцевих рад народних депутатів;
- б) Верховна Рада України через Міністерство фінансів України, міністерства, відомства, інші органи державної виконавчої влади, Уряд Автономної Республіки Крим, виконавчі органи місцевих Рад народних депутатів;
- в) Національний Банк України;
- г) Кабінет Міністрів України через Міністерство фінансів України, міністерства, відомства, інші органи державної виконавчої влади, Уряд Автономної Республіки Крим, виконавчі органи місцевих Рад народних депутатів.

66. Порушення законодавства про бюджетну систему України є:

- а) використання коштів державного бюджету на цілі, не передбачені Законом про Державний бюджет України, або в обсягах, що перевищують межу видатків, затверджену зазначеним Законом;
- б) використання коштів державного бюджету на нужди державних службовців;
- в) використання коштів що перевищують видатки на незаплановані витрати;
- г) невиконання умов пропорційного фінансування видатків бюджетів всіх рівнів.

67. Банк – це :

- а) юридична особа, яка на підставі ліцензії Національного банку України здійснює діяльність по залученню вкладів від фізичних та юридичних осіб, веденню рахунків і наданню кредитів на власних умовах;
- б) юридична особа, яка здійснює діяльність по залученню вкладів;

в) фізична особа, яка на підставі ліцензії Національного банку України здійснює діяльність по залученню вкладів від фізичних та юридичних осіб, веденню рахунків і наданню кредитів на власних умовах;

г) фізична особа, яка надає кредити на власних умовах.

68. Банківське регулювання – це:

а) функція Національного банку України, яка полягає у створенні системи норм;

б) основна функція Національного банку України;

в) одна із функцій Національного банку України, яка полягає у створенні системи норм, що регулюють діяльність банків, визначають загальні принципи банківської діяльності, порядок здійснення банківського нагляду, відповідальність за порушення банківського законодавства.

г) основний інструмент банківської системи.

69. До злочинних посягань у банківській системі відносять:

а) крадіжки особистого майна громадян;

б) несплата податків юридичними та фізичними особами;

в) корумпованість та посадові зловживання робітників банків;

г) розкрадання коштів з використанням фіктивних платіжних документів та підроблених банківських гарантій, неповернення із-за кордону коштів у іноземній валюті та нецільове використання кредитів.

70. До критеріїв класифікації злочинів у кредитно-банківській сфері відносять:

а) вид кредитно-банківської операції;

б) організаційно-правову форму підприємства що здійснює кредитно-банківські операції;

в) характеристику особи злочинця;

г) спосіб підготовки та приховування злочинів;

д) а,б,в,г.

71. Злочини у кредитно-банківській сфері відбуваються за таких причин:

а) нестабільність та недосконалість нашого законодавства;

б) корумпованість та непрофесіоналізм державних службовців;

в) нестабільність та недосконалість нашого законодавства, корумпованість та непрофесіоналізм державних службовців.

72. До заходів профілактики можна запропонувати:

а) вдосконалення законодавства, стабілізація бюджетних відносин, легалізація тіньової економіки;

б) вдосконалення законодавства та легалізація тіньової економіки;

в) зменшення корумпованості серед державних службовців.

73. Для протидії злочинам у банківській сфері необхідно:

а) удосконалити законодавчу базу що регулює правовідносини у банківській сфері;

- б) здійснити перепідготовку працівників та підвищення їх кваліфікації;
- в) розробити комплексну програму профілактики та боротьбу зі злочинами у цій сфері;
- г) тільки відповіді а та в;
- д) відповіді а,б та в.

74. До найпоширеніших проявів організованої злочинної діяльності можна віднести:

- а) переправлення грошей до іноземних банків;
- б) контрабанда товарів народного споживання, нафтопродуктів, наркотичних речовин, автомобілів, зброї тощо;
- в) продаж наркотичних та отруйних речовин;
- г) держання домів розпусти та звідництва.

75. Суспільна небезпечність організованої злочинної діяльності полягає в тому що:

- а) розкрадається державне та колективне майно;
- б) поширюється виготовлення та збут грошей та цінних паперів;
- в) завдається істотна шкода економічним інтересам держави та встановлюються стійкі міжрегіональні та міжнародні злочинні зв'язки.

76. Організованість це:

- а) певна структура яка прилаштована для досягнення певної мети;
- б) діяльність різних осіб не зв'язаних між собою;
- в) діяльність декількох осіб у яких є певна мета.

77. В організовану структуру входить:

- а) самофінансування;
- б) розділення ролей;
- в) систематична та цілеспрямована діяльність;
- г) самофінансування, розділення ролей, систематична та цілеспрямована діяльність.

78. Злочинну організацію відрізняє:

- а) законспірованість;
- б) професіоналізм та спеціалізація;
- в) протиправні способи досягнення цілей, законспірованість, професіоналізм та спеціалізація;
- г) проведення розвідувальних робіт.

79. Ієрархічність – це:

- а) підпорядкованість лідеру;
- б) законспірованість;
- в) підпорядкованість злочинній організації з точки зору лідерства та підлеглості;
- г) організована структура з лідером на верхівці правління.

80. Організована злочинність – це:
- а) стає об'єднання осіб, що об'єдналися для злочинної діяльності у корисних цілях, для досягнення контролю в певній соціальній сфері, на певній території;
 - б) стає об'єднання осіб, на певній території;
 - в) стає об'єднання осіб, що об'єдналися для злочинної діяльності.
81. Організована злочинність в нашій країні присутня:
- а) у сфері економіки та професійних злочинців;
 - б) у сфері малого бізнесу;
 - в) в органах державної служби;
 - г) в органах МВС та СБУ.
82. До ознак професійної злочинності відносять:
- а) певні вміння людини;
 - б) злочин як вид існування людини;
 - в) взаємовідносини з злочинним світом;
 - г) сталий вид злочинної діяльності зв'язаний з певними вміннями людини які приносять їй кошти для існування і мають взаємовідносини з злочинним світом.
83. Злочинна організація - це:
- а) група людей різного соціального статусу з корумпованими зв'язками, об'єднаних для злочинного промислу;
 - б) заклад в якому навчають злочинній діяльності;
 - в) група людей об'єднаних для злочинного промислу.
84. Що з перерахованого не входить до виду корупційних злочинів:
- а) одержання хабара;
 - б) халатність;
 - в) продаж службових таємниць;
 - г) підкуп державних службовців.
85. Зазначте, що з перерахованого відноситься до специфічних причин корупції:
- а) слабка організаційна основа державної служби;
 - б) стан соціального контролю в сфері служби;
 - в) стан економіки;
 - г) ступінь соціального розвитку суспільства.
86. Зазначте, яка обставина впливає на розповсюдження корупції, якщо мова йде про службове середовище:
- а) тип керування;
 - б) характеристики референтного для людини середовища;
 - в) правовий нігілізм;
 - г) цинізм.

87. Що з перерахованого входить у механізм корупції:
- а) розтрата ввіреного по службі майна;
 - б) ініціативний, активний підкуп службовців;
 - в) формування організованої злочинності;
 - г) присвоєння ввіреного майна.
88. Що із перерахованого відноситься до спеціальних заходів попередження корупційних злочинів:
- а) наукове використання даних про корупцію як засобу становлення нових суспільних відносин;
 - б) режим забезпечення безпеки осіб, що здійснюють боротьбу з корупцією;
 - в) постійний аналіз змін корупції і її причин.
89. Профілактика неповнолітньої злочинності – це:
- а) рання профілактика;
 - б) уникнення обставин які вже призвели до злочину;
 - в) передбачення рецидиву;
 - г) відповіді а, б та в;
 - д) відповіді а та в.
90. До ранньої профілактики відносять:
- а) оздоровлення умов існування та виховання неповнолітніх;
 - б) виявлення та знищення антисуспільного впливу;
 - в) вплив на неповнолітніх;
 - г) оздоровлення умов існування та виховання неповнолітніх, виявлення та знищення антисуспільного впливу, вплив на неповнолітніх.
91. До уникнення обставин які вже призвели до злочину можна віднести:
- а) своєчасне знищення злочинної діяльності;
 - б) застосування виховно-профілактичних заходів;
 - в) своєчасне знищення злочинної діяльності, застосування виховно-профілактичних заходів та застосування покарання;
 - г) застосування покарання.
92. До передбачення рецидиву відносять такі заходи:
- а) по вихованню неповнолітніх злочинів;
 - б) по наданню допомоги неповнолітнім злочинцям;
 - в) по знищенню антисуспільного впливу в родині та оточенні неповнолітнього злочинця;
 - г) по знищенню антисуспільного впливу в родині та оточенні неповнолітнього злочинця, наданню йому допомоги та його виховання.
93. Зазначте, які критерії містить у собі термін «наркотичний засіб»:
- а) медичний і соціальний;
 - б) соціальний і юридичний;

г) медичний, соціальний і юридичний.

94. Яка з перерахованих найбільша кількість злочинів скоюється наркоманами:

- а) насильницькі;
- б) корисливі і корисливо-насильницькі;
- в) корисливі;
- г) корисливо-насильницькі.

95. Наркоманія - це:

- а) хвороба, що характеризується потягом, що змінюється, до наркотику;
- б) хвороба, що характеризується соціально-медичними явищами;
- в) хвороба, що самодетермінується та характеризується потягом до наркотиків;
- г) хвороба, що характеризується нездоланим потягом до наркотиків.

96. Екологічна безпека – це:

а) стан навколишнього природного середовища, при якому забезпечується попередження погіршення екологічної обстановки та виникнення небезпеки для здоров'я людей.

- б) погіршення екологічної обстановки в країні;
- в) застосування заходів від погіршення екологічної обстановки в країні;
- г) застосування заходів від виникнення небезпеки для здоров'я людей.

97. Екологічний злочин – це:

а) передбачене кримінальним законодавством суспільно небезпечне діяння яке посягає на суспільні відносини по захисту навколишнього середовища та його складових;

- б) злочин який ушкоджує навколишнє середовище;
- в) злочин проти держави та суспільства.

98. Злочинну необережність складають:

а) сукупність усіх необережних злочинів, що мали місце в даному регіоні;

б) сукупність усіх злочинів, зроблених по необережності, що мали місце в суспільстві (регіоні) за визначений період;

в) сукупність усіх злочинів, що вчиняються по необережності та злочинців, що мали місце в регіоні за визначений період.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ІСПИТУ

1. Предмет кримінології та його характеристика.
2. Функції кримінології.
3. Методологія та завдання кримінології.
4. Зв'язок кримінології з іншими науками.
5. Виникнення та розвиток вітчизняної кримінології як самостійної науки.
6. Система курсу кримінології.
7. Методи кримінологічних досліджень.
8. Поняття, завдання та функції кримінологічних досліджень.
9. Класифікація кримінологічних досліджень.
10. Поняття злочинності, її види та елементи.
11. Кількісні показники злочинності.
12. Якісні показники злочинності.
13. Поняття латентної злочинності та обставини, що впливають на її існування.
14. Стан та тенденції злочинності в Україні.
15. Регіональні особливості злочинності.
16. Визначення рівня, коефіцієнту злочинності.
17. Визначення питомої ваги злочинності.
18. Поняття динаміки злочинності.
19. Структура злочинності.
20. Поняття особистості злочинця.
21. Характеристика особистості злочинця.
22. Значення психіатричних та генетичних відхилень.
23. Класифікація злочинців.
24. Поняття та класифікація причин та умов конкретного злочину.
25. Елементи механізму конкретного злочину.
26. Ситуація та її роль в механізмі конкретного злочину.
27. Поняття причин та умов злочинності.
28. Класифікація причин та умов злочинності.
29. Антропологічні концепції причин злочинності в зарубіжній кримінології.
30. Концепції соціальної детермінації злочинної поведінки.
31. Причини та умови злочинності в сучасний період соціально-економічних та політичних реформ в Україні.
32. Причини злочинності в містах, її аналіз та оцінка.
33. Характеристика індивідуальної злочинної поведінки.
34. Поняття віктимології (віктимність, віктимізація, віктимна ситуація).
35. Класифікація потерпілих від злочину.
36. Віктимологічний аспект механізму конкретного злочину.
37. Суїцидальна поведінка та її попередження.
38. Особистість потерпілого і його роль в механізмі злочину.
39. Поняття та класифікація заходів попередження злочинності.
40. Правоохоронні органи як суб'єкти попередження злочинів.
41. Роль суду в попередженні злочинності.
42. Прокуратура як суб'єкт попередження злочинів.
43. Правові основи профілактичної діяльності.
44. Участь громадськості в профілактичній діяльності.

45. Прокурорський нагляд за дотриманням законності в профілактичній діяльності.
46. Поняття загальної кримінологічної профілактики.
47. Поняття індивідуальної профілактики.
48. Поняття віктимологічної профілактики.
49. Планування профілактичної діяльності.
50. Поняття кримінологічного прогнозування.
51. Методи кримінологічного прогнозування.
52. Планування заходів боротьби із злочинністю.
53. Види та терміни кримінологічного прогнозування та планування.
54. Особливості кримінологічного планування на окремому об'єкті і в районі.
55. Основні принципи організації профілактики злочинності.
56. Форми взаємодії суб'єктів профілактичної діяльності.
57. Об'єкти та суб'єкти профілактичної діяльності.
58. Рівень, структура і динаміка злочинності неповнолітніх.
59. Кримінологічна теорія «стигми».
60. Кримінологічна теорія «Конституційного предрозположення»
61. Кримінологічна характеристика особистості неповнолітніх злочинців.
62. Причини та умови злочинності неповнолітніх.
63. Попередження злочинів неповнолітніх.
64. Нормативно-правова основа діяльності по попередженню злочинності неповнолітніх.
65. Особливості кримінологічної характеристики злочинності молоді, її причин і заходів її попередження.
66. Поняття та загальна характеристика насильницьких злочинів.
67. Кримінологічна характеристика особистості насильницьких злочинців.
68. Причини та умови насильницьких злочинів.
69. Попередження насильницьких злочинів.
70. Причини та умови скоєння злочинів у сфері сімейно-побутових відносин.
71. Поняття та загальна характеристика рецидивної злочинності.
72. Рівень, структура, динаміка рецидивної злочинності.
73. Кримінологічна характеристика особистості рецидивістів.
74. Причини та умови рецидивних злочинів.
75. Попередження рецидивних злочинів.
76. Поняття і загальна характеристика економічної злочинності.
77. Причини та умови економічної злочинності.
78. Попередження економічних злочинів.
79. Загальна характеристика комплексної цільової програми боротьби зі злочинністю на 2000-2005 роки.
80. Закон України "Про боротьбу з корупцією". /Загальна характеристика/.
81. Закон України " Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю".
82. Закон України "Про органи і служби у справах неповнолітніх та спеціальні установи для неповнолітніх".
83. Поняття і загальна характеристика організованої злочинності.
84. Рівень, структура та динаміка організованої злочинності.
85. Кримінологічна концепція анемії (без нормативності).
86. Кримінологічна характеристика особистості учасника організованої злочинності.

87. Причини та умови організованої злочинності.
88. Заходи попередження організованої злочинності.
89. Поняття та кримінологічна характеристика професійної злочинності.
90. Кримінологічна характеристика особистості професійного злочинця.
91. Попередження професійної злочинності.
92. Місце пияцтва в системі причин і умов злочинності.
93. Попередження злочинів, пов'язаних з пияцтвом, наркоманією та наркобізнесом.
94. Закон України «Про запобігання та протидію легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом».
95. Закон України "Про обіг в Україні наркотичних засобів".
96. Закон України "Про протидії незаконному обігу наркотичних засобів".
97. Закон України "Про адміністративний нагляд за особами звільненими із місць позбавлення волі".
98. Закон України "Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві".
99. Кримінологічна характеристика злочинів у зовнішньоекономічній сфері.
100. Основні причини та умови скоєння злочинів у банківській сфері.
101. Загальна характеристика злочинів у бюджетній сфері.
102. Основні напрямки міжнародного співробітництва в боротьбі із злочинністю.
103. Співробітництво держав у боротьбі із злочинністю в рамках ООН.
Роль міжнародної організації кримінальної поліції (Інтерпол) у боротьбі із злочинністю та діяльності.
104. Психіатрична концепція причин злочинності.
105. Генетичні теорії причин злочинності.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО НАПИСАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

студентам заочної (дистанційної) форми навчання

Підготовка студентів-юристів до написання контрольних робіт – це і навчальний процес, і самостійна праця по вдосконаленню, поглибленню кримінологічних знань. Така підготовка здійснюється поступово, в таких основних методико-організаційних та наукових напрямках:

I. Підготовка та засвоєння конспектів лекцій-настанов є необхідною передумовою самостійної роботи з навчальною літературою (методичними посібниками, підручниками та спеціально рекомендованою літературою). На цьому вихідному етапі студент закріплює, по-перше, концептуально-наукові ідеї навчального курсу та, по-друге, формулює для свого подальшого навчання проблемно-дискусійні питання, а також висуває власні наукові гіпотези, теоретичні і практичні ідеї, які апробуються й поглиблюються під час написання контрольної роботи та проведення співбесіди.

II. Другий етап підготовчої роботи носить самостійний, суто творчий характер, коли студент здійснює цілеспрямований пошук наукової інформації в різноманітних джерелах (довідково-енциклопедичні видання, бібліографії з конкретних тем, монографії, проблемні статті та ін.). Пошук концентрованої теоретичної інформації повинен супроводжуватися вивченням відповідної прокурорсько-слідчої судової практики, а також відомчих матеріалів ранньої профілактики, зокрема з боку органів внутрішніх справ.

Конкретні методи пошуку літератури і практики можуть бути найрізноманітнішими:

- соціальний (вивчення всіх або більшості джерел з конкретного вузького питання);
- вибіркового (вивчення тільки окремих, але найважливіших джерел щодо теми);
- інтуїтивний (з використанням суб'єктивного сприйняття напрямків відбору джерел, тобто мова йде про інтелектуальну інтуїцію);
- "рецептурний" (типізація основних цілей пошуку джерел, коли завчасно обумовлені шляхи рішення);
- пошук джерел за біографічними посиланнями в працях тих чи інших авторів тощо.

Методи пошуку спеціальних джерел, як правило, носять змінний характер й обумовлені поставленими завданнями. Тут важливий метод експертного підходу, коли враховуються експертні поради викладачів, науковців, інших спеціалістів, у тому числі працівників правоохоронних органів.

Важливим є й опрацювання спеціальної літератури під кутом вивчення від'ємностей розміщення певних кримінологічних проблем у вітчизняній та закордонній науці. Такий порівняльний підхід сприятиме кращому осмисленню даної теми та стимулюватиме пізнавальну активність студентів.

III. Наступний етап самостійної роботи – це фактичне використання набутих знань і матеріалів під час написання контрольних робіт. Для більш ефективного використання результатів самостійної роботи доцільно зібрані матеріали своєчасно конспектувати або заготовлювати короткі анотації. При цьому зібраний матеріал необхідно відповідно класифікувати. Тим самим студент не тільки плідно працюватиме над підвищенням своїх теоретичних і практичних знань, але й зможе в

будь-який час використати накопичені додаткові знання не тільки при написанні контрольних робіт, а й в ході підготовки до екзамену. Отже, студент повинен оволодіти сучасною методикою пошуку та творчого використання наукових та емпіричних джерел кримінологічного спрямування.

IV. Самостійна робота студентів по підвищенню своїх теоретично-кримінологічних знань з проблемних питань кримінологічної науки матиме надійну базисну основу тільки за умови постійного пошуку системи відповідей на питання:

1. Чому люди вчиняють злочини, в чому полягають загальні та конкретно-індивідуальні принципи і сприятливі умови злочинності взагалі та окремих видів злочинів зокрема?
2. В чому полягають характерні риси особливості злочинців?
3. Як підвищити ефективність попереджувальної діяльності загальних та спеціальних суб'єктів боротьби зі злочинністю?

Саме ці питання повинні бути розкриті й конкретизовані в ході виконання контрольної роботи.

V. Безпосередній процес написання контрольних робіт передбачає три основних етапи:

- цільова підготовка до написання контрольної роботи;
- викладення змісту та вибір форми контрольної роботи;
- використання виконаної контрольної роботи для підвищення загального рівня своїх знань.

Перший етап полягає у виборі конкретних питань для розгляду з урахуванням не тільки лекційного матеріалу, але й набутих знань під час самостійної роботи навколо центральних кримінологічних ідей.

Другий етап – вибір структури і форми побудови контрольної роботи.

Перші два етапи написання контрольної роботи повинні бути підпорядковані певній кримінологічній концепції підвищення ефективності боротьби зі злочинністю. Третій, вже після написання роботи полягає в осмисленні тих чи інших прогалин у викладенні матеріалу, неточностей, можливих помилок та їх ліквідування. Доцільність обраної форми викладення змісту контрольної роботи оцінюється з позицій, наскільки вдало була реалізована авторська аргументація. Зрештою, слід виходити з того, що мета, зміст і форма контрольної роботи повинні знаходитись в органічній єдності.

Обов'язковим елементом форми викладення змісту контрольної роботи повинні бути належна культура та грамотність її написання. Важливо використовувати й ту обставину, що під час написання контрольної роботи мислення може враз збагачуватися додатковими ідеями, що насамперед є поруч з перевіркою знань студентів, їх досягнень у самостійній навчальній роботі, найголовнішою метою цієї роботи.

Таким чином, загальні методичні рекомендації для написання контрольних робіт охоплюють, перш за все, широке коло навичок самостійної роботи з предмету "Кримінологія", коли студенти навчаються достатньо кваліфіковано оперувати основними криміналістичними ідеями й здатні, уникаючи "трафаретності", посправжньому творчо опрацьовувати кримінологічні питання.

Варіант контрольної роботи, для заочної форми навчання, встановлюється згідно з останньою цифрою залікової книжки. Наприклад, якщо остання цифра номеру залікової книжки закінчується на "2", то це означає, що це варіанти: 2, 12. А, якщо цифра "0", то це: 10, 20.

ПЕРЕЛІК КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ З КУРСУ "КРИМІНОЛОГІЯ"

для студентів заочної (дистанційної) форми навчання

Варіант 1.

1. Поняття науки кримінології.
2. Характеристики насильницьких злочинів.

Варіант 2.

1. Становлення та розвиток кримінологічної науки.
2. Кримінологічні аспекти незаконного обігу наркотичних речовин.

Варіант 3.

1. Злочинність як об'єкт кримінологічного вивчення.
2. Кримінологічна характеристика корисливої злочинності.

Варіант 4.

1. Поняття криміногенної детермінанти та особливості криміногенної детермінації на сучасному етапі в Україні.
2. Кримінологічна характеристика професійної злочинності.

Варіант 5.

1. Латентна злочинність.
2. Кримінологічна характеристика організованої злочинності.

Варіант 6.

1. Віктимологія.
2. Кримінологічна характеристика злочинності неповнолітніх.

Варіант 7.

1. Методи кримінологічних досліджень.
2. Пияцтво і злочинність.

Варіант 8.

1. Попередження злочинності.
2. Специфіка детермінації та особливості боротьби з корупцією.

Варіант 9.

1. Кримінологічне прогнозування.
2. Кримінологічна характеристика жіночої злочинності.

Варіант 10.

1. Кримінологічне планування.

2. Кримінологічна характеристика рецидивної злочинності.

Варіант 11.

1. Особа злочинця та основні напрямки її кримінологічного вивчення.
2. Кримінологічна характеристика економічної злочинності.

Варіант 12.

1. Елементи механізму вчинення конкретного злочину.
2. Кримінологічна характеристика злочинів у банківській сфері.

Варіант 13.

1. Система суб'єктів спеціальної профілактики злочинів.
2. Кримінологічна характеристика транспортної злочинності.

Варіант 14.

1. Історія розвитку кримінології.
2. Попередження злочинів у зовнішньоекономічній сфері.

Варіант 15.

1. Зарубіжні кримінологічні теорії.
2. Кримінологічна характеристика злочинів у бюджетній сфері.

Варіант 16.

1. Співробітництво держав у боротьбі із злочинністю в рамках ООН.
2. Правові основи профілактичної діяльності.

Варіант 17.

1. Правоохоронні органи як суб'єкти попередження злочинів.
2. Кримінологічна характеристика злочинів у зовнішньоекономічній сфері.

Варіант 18.

1. Поняття індивідуальної профілактики.
2. Загальна характеристика комплексної цільової програми боротьби зі злочинністю.

Варіант 19.

1. Кримінологічна характеристика причин та умов організованої злочинності.
2. Участь громадськості в профілактичній діяльності.

Варіант 20.

1. Поняття загальної кримінологічної профілактики.
2. Прокуратура як суб'єкт попередження злочинів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література:

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. – К.: Преса України, 1997. – 80 с.
2. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року № 2341-III// Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – ст. 131.
3. Закон України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» від 30.06.1993 р.
4. Закон України «Про засади запобігання та протидії корупції» від 11.06.2009 р. №1506-VI.
5. Кримінологія: Підручник для студентів вищ. навч. закладів / За заг.ред. Сміяна Л.С. та Нікітіна Ю.В. – К.: НАУ, 2010.
6. Закалюк А.П. Курс сучасної української кримінології. – К., 2007. – Т. 1. – 424 с.; Т. 2. – 712 с.
7. Кримінологія: Підручник для студентів вищ. навч. закладів / О.М.Джужа, Я.Ю. Кондратьєв, О.Г. Кулик, П.П. Михайленко та ін.; За заг. ред. О.М.Джужи. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – 416 с.
8. Лихолоб В.Г., Филонов В.П., Коваленко О.И., Михайлов А.Е. Кримінологія: Учебник (для учебных заведений МВД Украины). Под ред. В.Г. Лихолоба и В.П. Филонова. – Киев–Донецк, 1997. – 398 с.

Додаткова література:

1. Указ Президента України «Про Комплексну програму профілактики злочинності на 2001–2005 роки» від 25 грудня 2000 р. № 1376-2000.
2. Постанова Кабінету Міністрів України «Про стан виконання Комплексної програми профілактики злочинності на 2001–2005 роки» від 17 серпня 2002 року № 1120.
3. Закон України «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону» від 22 червня 2000 р.
4. Криминология. Учебник для юридических вузов. Под общей ред. А.И.Долговой. – М.: НОРМА – ИНФРА-М, 1999. – 784 с.
5. Криминология: Учебник / Под ред. В.Н. Кудрявцева и В.Е. Эминова. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Юрист, 1999. – 678 с.
6. Зелинский А.Ф. Криминология. – Харьков, 2000.
7. Иншаков С.М. Криминология. Учебник. – М.: Юриспруденция, 2000. – 432 с.
8. Костенко О.М. Організована злочинність: Юридична дефініція та модель протидії / Проблеми боротьби з корупцією і організованою злочинністю. – Т. VII. – К., 1998. – С. 72–74.
9. Романюк В.Б., Глушков В.О., Голуб Б.В. Стратегія і тактика боротьби з організованою злочинністю // Науково-аналітичний бюлетень. – 1998. – № 3. – С. 45.
10. Багрий-Шахматов Л.В. Уголовно-правовые и криминологические проблемы коррупции, теневой экономики и борьбы с ними. Учебное пособие. – Одесса., 2001. – 530 с.

11. Балина С.М., Ущаповський В.Ф. Правові основи приватизації в Україні та захист від злочинних посягань. – К., 1999.
12. Притика Д.М. Зміцнення законності та протидія проявам злочинності в економічній сфері // Право України. – 1999. – № 5. – С. 15.
13. Дудоров О.О. Злочини у сфері господарської діяльності. Кримінально-правова характеристика. – К., 2003. – 924 с.
14. Лопашенко Н.А. Преступления в сфере экономической деятельности: понятие, система, проблема квалификации и наказания. – Саратов: СГАП, 1997. – 253 с.
15. Грек Б.М. Банкротство. Цивільний та кримінально-правовий аспекти: Монографія. – К.: Прецедент, 2006. – 303 с.
16. Зеркалов Д.В. Антирейдер. Пособие. – К., 2007. – 224 с.
17. Хоменко П.Г. Порядок здійснення міжнародних розрахунків. Правові основи зовнішньоекономічної діяльності. Навчальний посібник. – К., 2008. – С. 138–162.

Відповідальний технічний редактор:
Цаплюк І.В.

Підп.до друку. 1. 09.2011. Формат вид. 60x80¹/₁₆
Папір офсет. № 1. Офс. друк. Гарн. «ArialCyr»
Ум. друк. арк. 2,06. Обл.-вид. арк. 1,95.

03151, Україна, м.Київ, вул. Вінницька, 10
Телефон (044) 246-24-46; Тел/факс (044) 246-24-40
E-mail: nam@nam.kiev.ua
Інтернет: www.nam.kiev.ua